

בית דין לממונות תקנות בית הדין

שערי הלכה ומשפט

בהוצאת מכון "שערי הלכה ומשפט"
עמותה רשומה

סדרי הדין

בית הדין "שערי הלכה ומשפט"

1. הרכב בית הדין

1. בית הדין יושב בהרכב של שלושה, אלא אם ביקשו כל בעלי הדין שעניינם ידון בפני דין יחיד, ואב ביה"ד הסכים לכך והכול לפי שיקול דעתו הבלעדי של אב ביה"ד.
2. משנקבע כי הדין יתנהל על ידי דן יחיד כאמור בס' 1 יעמדו לדין יחיד כל הסמכויות המוקנות להרכב ביה"ד.
3. אב"ד בבי"ד שערי הלכה ומשפט הינו הרה"ג אלחנן פרץ, עם זאת רשאי אב ביה"ד לפי ראות עיניו.
4. לאב"ד תהיה הסמכות לדון לבדו בבקשות לצווי ביניים, לצווים זמניים, להחלטות ביניים אחרות וכן בענייני סדר ונוהל ורשאי הוא להסמיך לדון בעניינים כאמור, חבר אחר של בית הדין.

5. כל עוד לא החל הדין רשאי דין לפסול את עצמו ולהסתלק מן הדין ובלבד שימקם את הסתלקותו מן הדין בפני אב ביה"ד, משהחל הדין לא יסתלק דין אלא באישור אב"ד.
6. החלטה של דין כאמור, עקב פסול בשל קירבה משפחתית, לאחד הצדדים, לפי הדין, אינה טעונה אישור אב ביה"ד.
7. אב"ד רשאי להורות על החלפת דין במהלך הדין במידה ונתעורר צורך לכך ובלבד שימקם החלטתו.

ב. הגשת התביעה

1. כל תביעה תוגש כשהיא מודפסת למזכירות בית הדין, בשלושה עותקים ובנוסף לכך עותקים לפי מספר הנתבעים.

2. כתב התביעה יכיל:

- 2.1 שמו המלא של התובע, מספר תעודת זהות, במקרה של תאגיד מספר הרישום שלו וכתובתו, כולל מיקוד, מספרי טלפון- קבוע ונייד, פקסמיליה וכתובת דואר אלקטרוני.
- 2.2 שמו המלא של הנתבע, מספר תעודת זהות, במקרה של תאגיד מספר הרישום שלו וכתובתו, כולל

- מיקוד, וכן מספרי טלפון, קבוע ונייד, פקסמיליה וכתובת דואר אלקטרוני אם הם ידועים לתובע.
- 2.3 נושא התביעה, פירוט התביעה ואסמכתאות.
- 2.4 התובע רשאי לכלול בכתב התביעה, תביעות אחרות הנובעות מעילות שונות ונפרדות, ובלבד שהן מתייחסות לאותם נתבעים או לחלקם.

3. כתב התביעה יהיה חתום על ידי התובע או על ידי מיצגו באם צורך לכתב התביעה ייפוי כוח למייצג.
4. לכתב התביעה יהיה מצורף צ'ק דחוי לחודש למוטב בלבד, לפקודת בית הדין.
5. פתיחת תיק על סך 80 ₪. דיון ראשון על סך 130 ₪ שיופקד במזכירות.

ג. הזמנה לדין

1. מזכירות בית הדין תקבל את התביעה מאת התובע, תרשום על גבי כתב התביעה את תאריך קבלתו ותקבע מספר סידורי לתיק.
2. א. מזכירות בית הדין תשלח לנתבע את כתב התביעה, כולל צירופיו וכן הזמנה לדין ליום שנקבע, לפי טופס מצורף. במידת הצורך תיתכן אפשרות של הזמנה טלפונית.
 - ב. מזכירות בית הדין תעביר את כתב התביעה בצירוף נספחיו לנתבע באחת משתי הדרכים הבאות: בדואר רשום עם אישור מסירה או במסירה אישית ע"י שליח עם אישור מסירה.
 3. כל הזמנה לדין (לאחר משלוח כתב התביעה) וכול החלטת בית הדין, תישלח לנוגעים בדבר, באחת הדרכים המופיעות בסעיף 2, או בכל דרך אחרת הנראית לבית הדין לרבות בין השאר פקסמיליה ודואר אלקטרוני, או הזמנה טלפונית.
 4. כאשר יפתח תיק בנוהל "דיון דחוף" מזכירות בית הדין תסתפק בהודעת טלפונית להתייצבות הצדדים לדין בבית הדין.

3. לביה"ד נתונה סמכות לפסוק בדיון ע"פ שיקול דעתו של ביה"ד בלבד.

ז. ערעור

1. לצדדים הזכות לערער על פסק-דין או על החלטה של בית הדין בהתאם לתקנות אלו ובכפוף לפרק זה סעיפים 11-1, וזולת אם ויתרו על זכות זו בהסכמה בכתב או בהסכמה בעל פה שתרשם בפרוטוקול בית הדין או בשטר הבוררות, במקרה בו וויתרו הצדדים על זכות הערעור כאמור לא תחול על ביה"ד חובת נימוק לפסק הבוררות למרות האמור בפרק ז'.
2. לאור האמור בס' 1 לא יוכלו הצדדים להגיש בקשת רשות ערעור, לביהמ"ש המחוזי ו/או לכל ערכאה שיפוטית אחרת, על פסק הבורר.
 - א. על פסק דינו של בית הדין אין ערעור, אלא ברשות אב"ד.
 - ב. אישר אב"ד את בקשת הערעור, אזי בבית הדין לערעור ישב הרכב אחר של בית דין "חקת משפט" המפקח על בית דין זה.
4. אין ערעור אלא על יסוד הנימוקים דלהלן:
 - א. טעות בהלכה
 - ב. פגם מהותי בניהול הדיון באופן המשפיע באופן ישיר על תוצאות הדיון.
5. אין ערעור על יסוד נסיבות שנתעוררו אחרי סיום הדיון או על-פי הוכחות או עובדות אשר לא הובאו בפני בית הדין הפוסק.
6. אין ערעור המבוסס על טענות שבעובדה בלבד.
7. אין ערעור על פסק-דין זמני או החלטת ביניים של בית הדין, אלא בהסכמת כל דייני ביה"ד ומטעמים מיוחדים שיירשמו.
 - א. הבקשה למתן רשות ערעור, לפי סעיף 3, תוגש תוך שלושים יום מיום מתן פסק הדין. לא הוזמן אחד מן הצדדים לשימוע פסק הדין, הבקשה תוגש תוך שלושים יום מהיום שפסק הדין נמסר לו כדין.
 - ב. הבקשה למתן רשות ערעור, לפי

ד. חתימה על שטר בוררות

1. אב"ד יקריא בפני הנידונים את כתבי הבוררות וידגיש את חובותיהם וזכויותיהם.
2. בישיבה הראשונה של הבוררות, יבדוק בית הדין אם נחתם שטר הבוררות כדין.

ה. מהלך הדיון

1. ניהול הדיון וכן השמירה על הסדר והמשמעת בעת הדיון, הם בידי אב ביה"ד.
 2. **הדיון מתנהל לפי הסדר דלהלן:**
 - 2.1 טענות התובע והנתבע.
 - 2.2 עדויות והוכחות. תחילה של התובע ולאחריו של הנתבע.
 - 2.3 סיכומי בעלי הדיון בע"פ או בכתב, לפי החלטת בית הדין.
 3. מהלך הדיון, דברי בעלי הדיון והעדים יירשמו בפרוטוקול בידי אחד מדייני ההרכב, או בדרך אחרת, שיקבע בית הדין.
 4. ביה"ד רשאי לדון במעמד צד אחד כאשר הזמין את בעל הדיון כנדרש לפי תקנות אלו והוא לא התייצב לישיבה.
 5. לאחר דיון במעמד הצדדים, רשאי בית הדין לקבל מן הצדדים, לבקשתו או לבקשת הצדדים, הבהרות בכתב, השלמת ראיות והשלמת טענות, ולפסוק על פיהן לפי שיקול דעתו. עותקים של פניית בית הדין ותשובות הצדדים ימסרו גם לצד שכנגד, אשר לו תינתן אפשרות להגיב לדברים בכתב תוך זמן סביר.
- בית הדין יחליט על פי שיקול דעתו אם יש מקום לדיון נוסף בנוכחות הצדדים.

ו. פסק דין

1. **כל פסק דין צריך להכיל:**
 - 1.1 הכרעת בית הדין.
 - 1.2 נימוקי ההכרעה בכפוף לס'ו בפרק ח.
 - 1.3 על מי חלות הוצאות המשפט וכן שכר הטרחה של המייצג ושיעורם.
2. כל החלטה או פסק ייחתמו על ידי כל הדיינים שישבו בדיון.

- סעיף 7, תוגש תוך שבעה ימים ממתן פסק הדין הזמני או החלטת הביניים, או ממועד מסירתו על פי פרק ד', המאוחר מבין השניים.
9. הבקשה למתן רשות ערעור תוגש בכתב ובה יפרט המבקש נימוקים הלכתיים, שלדעתו יש בכוחם להביא לביטול או לשינוי של פסק הדין נשוא הערעור. ההחלטה על הבקשה יכול שתינתן, על יסוד הבקשה שבכתב בלבד וללא דיון כלל.
10. החלטה אישור בקשת ערעור או לדחייתה של הבקשה, אינה מחייבת מסירת נימוקים וכן אינה ניתנת לערעור.
11. פסק ביה"ד בערערו אינו טעון נימוק.

ח. כללי

1. בית הדין רשאי לפסוק לפי שיקול דעתו בלבד, ויש לקבל את דעתו, גם לפשרה.
2. בכל עניין שבסדרי הדין אינו קבוע בתקנות אלו יפעל בית הדין לפי שיקול דעתו לשם יעילות הדיון ועשיית צדק ומשפט.

כללי אתיקה לדייני בית הדין שערי הלכה ומשפט

א. עקרונות

1. הדיין מצווה לשפוט משפט צדק ולעשות את מעשה המשפט, כצויה התורה המבוארים בשו"ע ובפוסקים וכפי שנקבעו בתקנות הדיין.
2. במילוי תפקידו לא יהיה הדיין תלוי באיש.

ב. הימנעות משמוש במעמד השיפוטי שלא למטרות

3. דיין ינהג בכל עיסוקיו באופן המונע מראש אפשרות לניגוד אינטרסים בין תפקידו השיפוטי לבין כל פעילות אחרות.
4. דיין לא יצאל את מעמדו כדי לקדם את ענייניו הפרטיים, או את ענייניהם הפרטיים של אחרים, שלא כדין.
5. א. נייר המכתבים של בית הדין ישמש את הדיין רק בהתכתבות הנוגעת לתפקידו.
ב. דיין רשאי לציין את תוארו כדין בבית הדין על נייר המכתבים הפרטי שלו, על כרטיס הביקור, על שיקים או על מסמכים אחרים המשמשים לזיהוי. ואולם, דיין לא ישתמש במסמך הנושא את תוארו כדין בפניות בהן כלול בקשות להיתרים או לרישיונות, או בהעלאת השגות או בקשות בהן עלול השימוש בתוארו להיראות כניסיון להשיג מעמד מועדף, שלא כדין.
6. דיין רשאי לציין תוארו בכל ספר או מאמר שהוא כותב.
7. דיין רשאי לתת חוות דעת על כושרו או על כשירותו המקצועית של מועמד לדיינות, או על מי שעבד עימו, בין כמתמחה, בין במעמד אחר, בין בתקופת כהונתו כדיין בין לפניה.
8. דיין לא יפנה לרשויות הציבור או לאנשים פרטיים בבקשות מטעם גוף ציבורי, אליו הוא קשור, בנסיבות בהן מעמדו כדיין עלול להשפיע על החלטות הגורם אליו מופנית הבקשה.

ג. השפיטה

9. דיין יטפל וידון בכל תיק המועבר לטיפולו, אלא אם קיימים טעמים

10. שבדין המחייבים כי יפסול עצמו מלדון בעניין לאישור הנשיא, או אחד מראשי אבות בית הדין.
9. דיין יקפיד על קיום ההליכים בפניו באורח מכובד ומסודר.
10. בשבתו על כס הדין ינהג הדיין בסבלנות, במתינות בנימוס ותוך שמירה על מראית פני הצדק, כדין, וכן יוסיף ויחייב אחרים, הנוטלים חלק בדין לנהוג באותה הדרך.
11. דיין רשאי להיוועץ בעניין שבפניו בעמיתיו הדיינים ובכל מי שימצא לנכון, כדי להוציא משפט צדק, בכפוף לסעיף 24.
12. דיין ישמור על סודיות הדיונים ויקפיד על צוות עוזרים שלא ילכו רכיל ויגלו סוד.
13. נקבע מועד לפתיחת הדין, יקפיד הדיין על שעות הפתיחה אלא אם משתנה הדין בשל אי סיומו של הליך קודם.
14. דיין לא ישהה את הדין, יימנע מכל עינוי דין ויסיים את הטיפול בכל עניין שהוא דן בו בהקדם האפשרית ובאורח יעיל.
15. דיין האחראי לניהול ולניווט הדין שלפניו, ישקוד על קיום הדין בדרכי הדין הנאותות, בהתאם לאמור בסדרי הדין, של בית הדין.
16. דיין יימנע מהערות, בין בכתב ובין בעל פה, שיש בסגנון או בדרך הצגתם כדי לפגוע בכבודו של דיין, בית דין אחר או בעל דין.

ד. פרסום

17. דיין לא יגיב בפומבי או באמצעי התקשורת, על דברים שפורסמו באחד מאמצעי התקשורת עליו אישית בעניין הקשור בעבודתו בבית הדין, והתגובה תיעשה במידת הצורך על ידי אחד מראשי אבות בית הדין בהתייעצות עם ההנהלה, או ע"י הדיין עצמו בהסכמת ההנהלה.
18. דיין ימנע מכל מעשה שיש בו משום פרסומת לעבודתו כדיין.
19. דיין לא יעמוד בקשה, לא במישרים ולא בעקיפין, עם כתבים של אמצעי

התקשורת במטרה להפנות את תשומת ליבם לנעשה בבית הדין או להסביר את פסיקתו או להביא לידיעתם פסק דין שנתן, אלא על פי היתר של אב בית הדין.

ה. כללי התנהגות לדיינים

20. הדיינים יופיעו לשיבות בית הדין רבע שעה לפני הזמן שנקבע לדין.
21. הדיינים יקראו את חומר הדין טרם מועד הדין כדי שיהיו מוכנים לקראת הדין וישלטו בחומר שבתיק העומד לדין בפניהם, וע"מ להבטיח שהדין יתחיל בשעה שנקבעה.
22. על הדיינים להקפיד שלא יופעלו טלפונים סלולאריים בתוך אולם הדיונים.
23. הדיינים לא יעסקו בכל פעילות אחרת לרבות לימוד, עיון, בדיה, הגהות, וכדו' בזמן הדיונים.
24. הדיינים ישבו בבית הדין מעוטפים כדרך חכמים.
25. לא ישוחח הדין אודות הנושא

שעומד בפניו לדין עם גורם כל שהוא אין האמור פוגע באמור בכפוף לס' 11 לעיל.
26. בהסכמת הצדדים מראש ובכתב, לרבות רישום בפרוטוקול, רשאי הדין לשוחח עם אחד מן הצדדים שלא בנוכחות הצדדים האחרים ובלבד ששיחה זו מתנהלת בבית הדין ומטרתה להביא את הצדדים לידי הסכמה.

ו. כללי

27. פרשנות כללי ההתנהגות בכל מקרה בו יתעורר ספק, נתונה בידי אב"ד.
28. בתחילת הדין יגלו דייני ביה"ד גילוי נאות לגבי המתדיינים ויודיעו בפני ביה"ד האם יש להם היכרות מוקדמת עם המתדיינים.
29. בוררות שהועברה דרך איגוד ינ"ה, לדין הרוצה לידון בו בפרטי ולא במסגרת ביה"ד, זקוקה לאישור ביה"ד, בוררות שכזו תידון במתחם איגוד ינ"ה.

הליך הגשת תביעה

הליך הגשת תביעה

הפונה לבית הדין מגיש את תביעתו למשרדי בית הדין. בכתב התביעה מפרט התובע יסוד התביעה. עם הגשת כתב התביעה חותם התובע על הסכם בוררות, המסמיך את בית הדין להכריע בסכסוך. חשיבותה של חתימת התובע והנתבע על הסכם הבוררות היא במתן תוקף מחייב להסמכת בית הדין כבורר על פי החוק.

השלבים מהגשת כתב התביעה ועד הדין הראשון

לאחר הגשת התביעה פונה בית הדין אל הנתבע ומזמין אותו להתדיין בפניו בעניין התביעה. אל הנתבע נשלחת הזמנה לדין, עותק של כתב התביעה ושטר בוררות שעליו הוא צריך לחתום. כמו כן נשלחים אליו שאר מסמכי בית הדין. הזמנה לדין נשלחת גם לתובע.

משך הזמן עד לקיום הדין הראשון

במקרה שמגיעים לבית הדין שני הצדדים בהסכמה, תקבע מזכירות בית הדין מועד קרוב עד כמה שניתן, כשבועיים לאחר הגשת כתבי הטענות. במקרה של פניית התובע בלבד, הדין יאוחר ותינתן העדפה לדיונים בהסכמה, הנתבע יתבקש לחתום על שטר בוררות תוך 14 יום.

במקרה שהנתבע מסרב לבוא לדין

במקרה שהנתבע מסרב לבוא לדין תורה, עשוי בית המשפט להוציא כנגד הנתבע כתבסירוב, בו מתיר בית הדין לתובע לממש את זכויותיו בכל דרך שהיא כולל פניה לערכאות אזרחיות. במקרה שהנתבע מסכים לדון בדין תורה, אלא שהוא בוחר בבית דין אחר, יעביר בית הדין "משפט והלכה בישראל", בהסכמת התובע, את הטיפול בתביעה לאותו בית דין.

תוקפה של הכרעת הדין

להכרעת בית הדין תוקף הלכתי, וכן תוקף חוקי, מכוח חוק הבוררות התשכ"ח (1968). לפיכך, במידת הצורך, ניתן לאשרר את פסק הדין בבית המשפט המחוזי, ולממש אותו גם בהוצאה לפועל. אם יעשה בית הדין שימוש במומחה מקצועי, הצדדים ישאו בעלות חוות הדעת.

ועל תקנות בית הדין באנו עה"ח:

מנכ"ל בית הדין מאיר שמעון עשור

אב"ד הרב אלחנן פרץ

וכן רשימת כל הדיינים שמתכוונים לסור למרותן של התקנות.

“שערי הלכה ומשפט”

ת.ד. 34351 ירושלים 91343 • טל: 02-632-1608
פקס: 02-632-1618 | דואר אלקטרוני: shoam.din@gmail.com
משרד: מרכז ספיר, רח' בית הדפוס 30, גבעת שאול, ירושלים.
בית הדין: מרכז שערי הלכה ומשפט

